

I. KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Praktyka zawodowa
Nazwa angielska:	Professional practice
Kierunek studiów:	Pedagogika – specjalność resocjalizacja z kryminologią
Poziom studiów:	Stacjonarne i Niestacjonarne I-go stopnia – licencjackie
Profil studiów	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych
Opracował:	dr Elżbieta Zieja

Formy zajęć, liczba godzin

Semestr	W	C	Praktyki zawodowe	Łącznie	ECTS
6	-	-	330	330	14

Cel przedmiotu

- C1** - gromadzenie doświadczeń związanych z pracą pedagogiczną, resocjalizacyjną, penitencjarną
- C2**- zdobywanie przez studentów dodatkowej wiedzy związanej z zawodem i doskonalenie umiejętności praktycznych,
- C3** -zdobywanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk, innymi wychowawcami, nauczycielami, funkcjonariuszami, kuratorami i pracownikami placówki/ instytucji
- C4**- rozpoznawanie indywidualnych potrzeb podopiecznych
- C5**- konfrontowanie nabytej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w praktycznym działaniu
- C6**-poznanie specyfiki środowiska zawodowego, funkcjonowania podmiotów administracyjnych, gospodarczych i życia społecznego,
- C7**- ocena trafności wyboru zawodu.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

Zna podstawową działalność opiekuńczo-wychowawczą prowadzoną w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii rozwojowej, pedagogiki społecznej, metodyki pracy resocjalizacyjnej

Oczekiwane efekty uczenia się

Efekt 1 – Student dysponuje podstawowymi umiejętnościami organizacyjnymi pozwalającymi planować

i realizować zadania związane z resocjalizacją i podstaw kryminologii

Efekt 2 – Student potrafi w elementarnym zakresie stosować przepisy prawa w postępowaniu z nieletnim i dorosłym osadzonym oraz zna podstawy prawne funkcjonowania jednostek resocjalizacyjnych.

Efekt 3 – Student jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w grupie resocjalizacyjnej w tym na podstawie własnych projektów dot. programów profilaktyczno – resocjalizacyjnych, penitencjarnych

Efekt 4 – Student potrafi analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych w oparciu o zdobyta wiedzę do planowania pracy, prowadzenia dokumentacji, opracowania konspektów, programów profilaktyczno – resocjalizacyjnych, penitencjarnych

Efekt 5 – Student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę korzystając z różnych źródeł i nowoczesnej technologii

Treści programowe: Praktyka 330 godzin w tym:

Część I : praktyka pedagogiczna (170 godz.)

Liczba godzin

Student w ramach praktyki pedagogicznej

- 1) zapoznaje się ze specyfiką pracy placówki, w której odbywana jest praktyka tj.:
- jej strukturą organizacyjną oraz kulturą zarządzania
 - realizowanymi przez nią zadaniami dydaktycznymi, sposobami funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji
 - podstawowymi aktami prawnymi regulującymi działanie instytucji oraz dokumentacją wewnętrzną obowiązującą w placówce
 - obowiązkami pracowników danej szkoły, wzajemnych relacji służbowych w ramach realizacji poszczególnych zadań.
 - uczestniczy za zgodą Rady Pedagogicznej w zebraniach, spotkaniach z Rodzicami i innych posiedzeniach zespołów, wychowawczych, zadaniowych
 - Zapoznanie się studentów z zawartością teczek wychowanków MOS MOW Placówkami interwencyjnymi : z postanowieniem sądu; zapisami i prowadzenie dziennika pracy z grupą. Zapoznanie z dokumentacją: karta pobytu wychowanka w placówce. Zapoznanie z indywidualnym programem profilaktyczno-resocjalizacyjnym pracy z dzieckiem. Zapoznanie z programem dla wychowanków usamodzielniających się; Zapoznanie studenta ze środkami dydaktycznymi, narzędziami i materiałami stosowanymi w pracy

30

Obserwuje:

- czynności podejmowane przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego zajęć oraz aktywności wychowanków, podopiecznych
- tok metodyczny zajęć, stosowanych przez wychowawcę metod i form pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne,
- interakcje dorosły (nauczyciel, wychowawca) – nieletni/ wychowanek/podopieczny oraz relacje interpersonalne w toku zajęć,
- procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupie i w społeczności, ich prawidłowości i zakłócenia,

	<ul style="list-style-type: none"> • sposoby aktywizowania i dyscyplinowania podopiecznych oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych wychowanków, • sposoby oceniania uczniów/wychowanków, • sposoby opiniowania podopiecznych do Sądów • sposoby kontrolowania prac i zadań powierzonych do wykonania i innych zadań wychowawczych • dynamikę i klimat społeczny grupy, role pełnione przez podopiecznych, zachowania i postawy wychowanków, • funkcjonowanie i aktywności w czasie zajęć poszczególnych uczniów/ wychowanków/podopiecznych, z uwzględnieniem podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym podopiecznych szczególnie uzdolnionych lub ze znacznymi deficytami rozwojowymi • działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny, • organizację przestrzeni w salach mieszkalnych, sposobu ich zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje wytwory pracy własnej). • 	40
współdziała z opiekunem praktyk w:	<ul style="list-style-type: none"> • planowaniu i przeprowadzaniu zajęć, • organizowaniu pracy w grupach, • przygotowywaniu pomocy dydaktycznych, • wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej, • kontrolowaniu i ocenianiu wychowanków, • opiniowaniu podopiecznych do Sądów i kuratorów sądowych • podejmowaniu działań na rzecz wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wychowanków szczególnie uzdolnionych lub ze znacznymi deficytami rozwojowymi, • podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i innej; 	30
pełni rolę wychowawcy w szczególności:	<p>planowanie zajęć, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści oraz dynamiki procesu grupowego 3) organizację i prowadzenie zajęć w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze, 4) wykorzystywanie w toku zajęć środków multimedialnych i technologii informacyjnej, 5) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku zajęć do poziomu rozwoju wychowanków, 6) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania podopiecznych, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej, 	

	<p>7) organizację pracy wychowanków w grupach zadaniowych,</p> <p>8) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,</p> <p>9) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności podopiecznych,</p> <p>10) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),</p> <p>11) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad, łamania prawa i w sytuacji występowania przemocy rówieśniczej i nie tylko</p> <p>12) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami, kuratorami, opiekunami, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z podopiecznymi oraz Policją.</p>	50
Samodoskonalenie	<p>Prowadzenie obowiązkowej dokumentacji.</p> <p>Dokonanie ogólnej analizy koncepcji pracy zespołu wspierającego rozwój podopiecznych</p>	20
	Suma godzin	170
Część II : praktyka resocjalizacyjna z kryminologią (160 godz.)		Liczba godzin
Student w ramach praktyki resocjalizacyjnej z kryminologią	<p>1. zapoznaje się ze specyfiką pracy placówki, instytucji, ośrodka w której odbywana jest praktyka tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jej strukturą organizacyjną oraz kulturą zarządzania • realizowanymi przez nią zadaniami, sposobami funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów resocjalizacyjnych oraz prowadzonej dokumentacji • podstawowymi aktami prawnymi regulującymi działanie instytucji oraz dokumentacją wewnętrzną obowiązującą w placówce, instytucji, ośrodku • obowiązkami pracowników danej instytucji, wzajemnych relacji służbowych w ramach realizacji poszczególnych zadań. • uczestniczy w posiedzeniach zespołów wychowawczych , zadaniowych • Zapoznanie z dokumentacją prowadzona przez daną instytucję resocjalizacyjną, penitencjarną- arkusze organizacyjne, dokumenty przyjęcia, zwolnienia, plany zajęć, roczny plan pracy, prowadzone programy profilaktyczne, resocjalizacyjne, terapeutyczne, programy indywidualne, arkusze obserwacji, diagnostyczne. • Tworzenie i współorganizowanie działań prewencyjnych w zakresie promowania działań profilaktycznych wśród seniorów, dzieci i młodzieży jak również wśród osadzonych w jednostkach penitencjarnych • Udział w działaniach prewencyjnych na terenie miasta Jelenia 	30

	<p>Góra i powiatu jeleniogórskiego wśród grup zagrożonych przestępstwami i wykroczeniami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja pracy funkcjonariuszy na: Stanowisku Dowodzenia KMP w Jeleniej Górze, pracy w Sztapie Policji KMP w Jeleniej Górze, corocznie odbywających się Ćwiczeniach Sztabowych, pracy dzielnicowego w zakresie pracy obchodowej, pracy z psem patrolowo-tropiącym. • Udział w pracach funkcjonariuszy zajmujących się zabezpieczaniem śladów. 	
Obserwuje:	<ul style="list-style-type: none"> • czynności podejmowane przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego zajęć oraz aktywności, wychowanków, podopiecznych • interakcje dorosły (funkcjonariusz, wychowawca) – nieletni/wychowanek/podopieczny/osadzony/dozorowany oraz relacje interpersonalne w toku zajęć, • procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupie i w społeczności, ich prawidłowości i zakłócenia, • sposoby aktywizowania i dyscyplinowania podopiecznych, osadzonych oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych wychowanków, • sposoby opiniowania podopiecznych do Sądów • sposoby kontrolowania prac i zadań powierzonych do wykonania i innych zadań wychowawczych, resocjalizacyjnych • dynamikę i klimat społeczny grupy, role pełnione przez podopiecznych, zachowania i ich postaw • działania podejmowane przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny, 	30
współdziała z opiekunem praktyk w:	<ul style="list-style-type: none"> • planowaniu i przeprowadzaniu zajęć, • organizowaniu pracy w grupach, • wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy z podopiecznymi • kontrolowaniu i ocenianiu podopiecznych, • opiniowaniu podopiecznych do Sądów i kuratorów sądowych • podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy prawnej, socjalnej, resocjalizacyjnej, penitencjarnej, terapeutycznej i innej; 	30
pełni różne role w szczególności:	<p>planowanie zajęć, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,</p> <p>13) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści oraz dynamiki procesu grupowego</p> <p>14) organizację i prowadzenie zajęć w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,</p> <p>15) wykorzystywanie w toku zajęć środków multimedialnych i technologii informacyjnej,</p> <p>16) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku zajęć do poziomu</p>	50

	<p>rozwoju podopiecznych,</p> <p>17) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności podopiecznych,</p> <p>18) podejmowanie działań resocjalizacyjnych, penitencjarnych w toku pracy z podopiecznymi , w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad, łamania prawa i w sytuacji występowania przemocy rówieśniczej i nie tylko</p> <p>19) podejmowanie współpracy z innymi, wychowawcami, kuratorami, opiekunami, psychologiem oraz specjalistami pracującymi z podopiecznymi.</p>	
Samodoskonalenie	<p>Prowadzenie obowiązkowej dokumentacji.</p> <p>Dokonanie ogólnej analizy koncepcji pracy zespołu wspierającego rozwój podopiecznych/osadzonych</p>	20
	Suma godzin:	160
Narzędzia dydaktyczne:		
1.	Zaprojektowane scenariuszy zajęć profilaktycznych, resocjalizacyjnych	
2.	Analiza dokumentów stosowanych w pracy resocjalizacyjnej, penitencjarnej	
3.	Pomoce dydaktyczne używane przez nauczyciela-opiekuna: folie, rysunki, sprzęt audio/video, komputery, tablica interaktywna etc.	
Metody nauczania		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Metody podające (metody asymilacji wiedzy) : <ul style="list-style-type: none"> - Wykład informacyjny - Pogadanka, opis - Objaśnienie lub wyjaśnienie. 2. Metody problemowe 3. Metody aktywizujące: <ul style="list-style-type: none"> - metoda sytuacyjna - dyskusja dydaktyczna 4. Metody praktyczne (pokaz) 5. Metodę perswazyjno – informacyjna 6. Metoda pracy grupowej 7. Realizowanie zadań powierzonych przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji Praca indywidualna i w grupach, dyskusje, analizy sytuacji rzeczywistych oraz dokumentacji. Konsultacje 	
Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F 1.	Dzienniczek praktyk	
F2.(praktyka dla 170 godz)	Przygotowanie 2 scenariuszy zajęć opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych	

F 2 praktyka dla 160 godz	Przygotowanie Programu zajęć prewencyjnych dot. wybranych zagrożeń lub przygotowanie scenariusza zajęć resocjalizacyjnych, profilaktycznych
P1 (praktyka dla 170 godz)	Realizacja 2 zajęć opiekuńczo-wychowawczych, (po jednym) w obszarze opiekuńczo-wychowawczym i resocjalizacyjnym
P1. (praktyka dla 160 godz)	Realizacja opisu protokołu dot. zabezpieczania śladów lub przeprowadzenie zajęć resocjalizacyjnych, profilaktycznych
P 2.	Zaliczenie na podstawie opinii i oceny efektów uczenia się opiekuna praktyki z ramienia instytucji, opiekuna praktyki z ramienia uczelni

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć)	330
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie konsultacji)	55
Przygotowanie się do praktyki zawodowej	20
Przygotowanie konspektów zajęć	15
SUMA :	420
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	14

Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
4. DZIENNIK USTAW 2014 R. POZ. 1188 Ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw
5. red. Pietkiewicz M. Świetlica pomostem między rodziną a szkołą WSiP 1995
6. red. Zieja Z. Poradnik metodyczny dla wychowawców Jelenia Góra 2003
7. Gajewska G. Brzydło- Stodolna K. Teoretyczno-metodyczne podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej Zielona Góra 2005
8. Janowski A. Poznanie ucznia WSiP 1995
9. red. Brągiel J, Badory S. Formy opieki, wychowania i wsparcia w zreformowanym systemie pomocy społecznej Opole 2005
10. red. Czyż E Dziecko i jego prawa 1992
11. Łuczyński A. Dzieci w rodzinach zastępczych i dysfunkcyjnych, Lublin 2008
12. red. M. Raclaw-Markowska, Pomoc dzieciom i rodzinie w środowisku lokalnym, Warszawa 2005
13. red. B. Wojciechowska – Charlak, Praca opiekuńczo-wychowawcza, Kielce 2003
14. M. Raclaw-Markowska, S. Legata, Opieka zastępcza nad dzieckiem i młodzieżą – od

form instytucjonalnych do rodzinnych, Warszawa 2005

15. O. Sowisło, O warsztacie pracy nauczyciela-wychowawcy, Kraków 2001
16. Paszkiewicz A., *Podmiotowe traktowanie wychowanka w pracy rodzinnego kuratora sądowego*, Lublin 2006;
17. Paszkiewicz A., *Wychowanie resocjalizujące w środowisku otwartym – zarys teorii*, Wyd. Trans Humana, Białystok 2006,
18. Gaś Z. B., *Psychoprofilaktyka, Procedury konstruowania programów wczesnej interwencji*, Wyd. Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej, Lublin 1998.
19. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży
20. Opora R., *Resocjalizacja, wychowanie i psychokorekcja, nieletnich niedostosowanych społecznie*, Wyd. Impuls, Kraków 2010
21. Wojnarska A., (red.), *Diagnostyka resocjalizacyjna*, Wyd. UMCS, Lublin, s. 2010.
22. *Consedine J., Sprawiedliwość naprawcza. Przywrócenie ładu społecznego*, Warszawa 2004,
23. P. Szczepaniak, A. Rejzner, (red.), *Terapia w resocjalizacji*, cz.1, cz. 2, Wyd. Żak, Warszawa 2008

Literatura uzupełniająca:

1. H. Filipczuk, *Dziecko w placówce opiekuńczo-wychowawczej*, Warszawa 1992
2. Czasopisma: *Problemy opiekuńczo-wychowawcze*
Świetlica w szkole
Życie szkoły
3. Borucka A., *Metoda interwencji profilaktycznej – doświadczenia i dylematy (w:) Młodzież z grupy ryzyka*, M. Prajsner (red.), PARPA, Warszawa 2003
4. Pytka L., *Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne*, Wyd. Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2006,
5. Wach T., *Resocjalizacja nieletnich sprawców gwałtownych czynów zabronionych*, Wyd. KUL, Lublin 2009.

Efekty uczenia się	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Narzędzia dydaktyczne	Metody nauczania	Sposób oceny
EU 1	K_W04, K_U01	C1, C3, C4	1,3	1	P1,F1, P2
EU 2	K_W05, K_U02,	C3, C5	1,2,3	1,2	P1, F1, P2
EU 3	K_W07, K_U04,	C1, C4, C7	3	1,2,4	F1, P1,2
EU 4	K_W08, K_U05, K_K02	C3, C6,	1,3	2,3,4	F1, F2 P1, P2
EU 5	K_W10, K_U21, 22 K_K07	C1, C7	1,3	2,3,4,	F1, F2,P1, P2

ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

INNE PRZYDATNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Miejsca odbywania praktyk:

1. placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (ogniska wychowawcze, świetlice środowiskowe, świetlice szkolne, kluby osiedlowe, kluby młodzieżowe),
2. placówki interwencyjne (pogotowia opiekuńcze),
3. placówki opiekuńczo-wychowawcze
4. ośrodki socjoterapii, (MOS)
5. młodzieżowe ośrodki wychowawcze
6. schroniska dla nieletnich
7. zakłady poprawcze,
8. zakłady karne,
9. inspektoraty ds. nieletnich,
10. kuratela sądowa,
11. kuratorskie ośrodki pracy z młodzieżą,
12. ośrodki leczenia uzależnień,
13. placówki socjalizacyjne,
14. ośrodki wychowawcze i szkolno-wychowawcze.
15. oddziały psychiatrii pobytu dziennego i całodobowego, ośrodki leczenia uzależnień (od alkoholu, narkotyków),
16. ośrodki konsultacyjno – diagnostyczne, stowarzyszenia i fundacje zajmujące się resocjalizacją, readaptacją społeczną, pomocą postpenitencjarną i profilaktyką społeczną,
17. ośrodki pomocy rodzinie, np. Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie,
18. ośrodki interwencji kryzysowej,
19. komendy policji (izby dziecka, zespoły ds. nieletnich i patologii),
20. sądy rodzinne, szczególnie kuratorzy sądowi,
21. kolonie, obozy profilaktyczne i resocjalizacyjne
22. Inne organizacje, placówki czy zakłady pracy, których profil działania jest zbliżony do zakresu specjalności studiów – w uzgodnieniu z opiekunem praktyk.